

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jana Passera a soudců JUDr. Michala Mazance a Mgr. Davida Hipšra v právní věci žalobců: **a) Js. K.**, **b) J. K.**, obou zastoupených Mgr. Martinem Červinkou, advokátem se sídlem Čechova 396, Česká Třebová, proti žalovanému: **Krajský úřad Pardubického kraje**, se sídlem Komenského náměstí 125, Pardubice, za účasti osoby zúčastněné na řízení: **L. K.**, zastoupené JUDr. Evou Ropkovou, advokátkou se sídlem Husova 89, Choceň, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 5. 2010, čj. KrÚ 40651/2010, o kasační stížnosti žalobců proti usnesení Krajského soudu v Hradci Králové, pobočka v Pardubicích, ze dne 30. 12. 2010, čj. 52 A 56/2010 - 38,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**
II. Žalobci **nemají právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
III. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
IV. Osoba zúčastněná na řízení **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I.

1. Rozhodnutím ze dne 27. 5. 2010, čj. KrÚ 40651/2010, žalovaný zamítl odvolání žalobců proti rozhodnutí Městského úřadu Česká Třebová, právního odboru – oddělení pro přestupky (dále jen „správní úřad“) ze dne 22. 12. 2009, čj. 14996/2009/PRA/SUL/PRE/121-46, kterým byli žalobci uznáni vinnými ze spáchání přestupku proti občanskému soužití podle § 49 odst. 1 písm. c) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.

II.

2. Žalobci napadli rozhodnutí žalovaného žalobou u Krajského soudu v Hradci Králové, který ji usnesením ze dne 30. 12. 2010, čj. 52 A 56/2010 - 38, odmítl.

3. Krajský soud dospěl k závěru, že žaloba nebyla podána včas. Vyšel přitom ze zjištění, že zástupce žalobců převzal rozhodnutí žalovaného dne 2. 6. 2010, což bylo doloženo doručenkou České pošty, a. s. Zákonná lhůta pro podání žaloby tak uplynula dne 2. 8. 2010 a žaloba odeslaná soudu elektronickou cestou dne 6. 8. 2010 byla podána opožděně. Skutečnost, že napadené rozhodnutí bylo dne 8. 6. 2010 doručeno do datové schránky zástupce žalobců, neměla podle krajského soudu vliv na běh lhůty k podání žaloby.

4. Dále krajský soud konstatoval, že podle § 19 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), je primárním způsobem doručování písemností správního orgánu doručení prostřednictvím veřejné datové sítě do datové schránky. Při doručování rozhodnutí žalovaného byl tedy zvolen nesprávný úřední postup a daná písemnost byla doručována zástupci žalobců dvakrát. Krajský soud ovšem konstatoval, že pokud při prvním doručení došlo k převzetí zásilky, z platné právní úpravy nevyplývá neúčinnost takového doručení. Opačný výklad, podle kterého by bylo možné přihlédnout pouze k doručení do datové schránky, by byl dle krajského soudu formalistický. Rozhodné bylo, že na základě doručení prostřednictvím provozovatele poštovních služeb se adresát s předmětnou písemností prokazatelně seznámil.

5. Krajský soud připustil, že fyzická osoba se zřízenou datovou schránkou legitimně očekává, že jí budou písemnosti doručovány prostřednictvím veřejné datové sítě. S odkazem na Závěr č. 86 ze zasedání Poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu ze dne 14. 12. 2009 krajský soud uvedl, že ve smyslu § 19 správního řádu nemůže nesprávné doručování poštou vést k uplatnění fikce doručení. Zde by totiž nezákonnost postupu správního orgánu měla negativní dopad na právní postavení adresáta. V posuzované věci však adresát písemnost převzal a měl reálnou možnost seznámit se s jejím obsahem. Proto podle krajského soudu nastaly účinky doručení již tímto převzetím, nikoliv až dnem doručení písemnosti do datové schránky.

III.

6. Žalobci (stěžovatelé) brojili proti usnesení krajského soudu kasační stížností z důvodu, jež podřadili § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Z obsahu stížnosti je však zřejmé, že se domáhají zrušení nezákonného rozhodnutí o odmítnutí návrhu ve smyslu § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 4. 2005, čj. 3 Azs 33/2004 - 98, č. 625/2005 Sb. NSS, všechna dále citovaná rozhodnutí jsou dostupná také na www.nssoud.cz).

7. Krajský soud podle stěžovatelů nesprávně posoudil počátek běhu lhůty pro podání žaloby. Obsah napadeného rozhodnutí je v rozporu se zásadou legitimního očekávání a soud odvodil běh lhůty z chybného úředního postupu. Pokud má doručení do datové schránky přednost před jinými způsoby doručování, musí mít dle stěžovatelů přednost i při počítání lhůt.

8. Dále stěžovatelé namítli, že z nezákonného postupu správního orgánu nemohou adresátům vzniknout žádné povinnosti. Právního formalismu se nelze dovolávat v situaci, kdy by se jím měla omlouvat nezákonnost jednání orgánů státní správy. Výklad krajského soudu vede k extrémně nespravedlivému závěru, a tedy i k porušení jejich základních práv. Zde stěžovatelé odkázali na nález Ústavního soudu ze dne 21. 10. 2008, sp. zn. IV. ÚS 1735/2007. Závěrem poznamenali, že *„pokud vycházeli z právního názoru, který je... logický, souladný se zákonem a jediný správný..., není možno jim to klást k tíži.“*

IV.1

9. Žalovaný navrhl zamítnutí kasační stížnosti. Zcela se ztotožnil s názorem krajského soudu o opožděnosti žaloby. Tvrdil také, že je v kompetenci zástupce stěžovatelů, kterým osobám udělí zmocnění pro přebírání písemností. Převzetí zmocněncem má stejné účinky, jako kdyby tak stěžovatel učinil sám.

IV.2

10. Osoba zúčastněná na řízení rovněž navrhla zamítnutí kasační stížnosti. Se stěžovateli nesouhlasila především ve výkladu § 19 a § 20 správního řádu. Dle jejího názoru má doručení do datové schránky přednost při rozhodování o způsobu doručení, nikoliv při řešení účinnosti doručení. Jestliže navíc není známo, z jakého důvodu správní orgán zvolil doručení prostřednictvím provozovatele poštovních služeb, nemůže být bez dalšího takový postup označen za nesprávný. Dále osoba zúčastněná na řízení podotkla, že správní řád nestanoví pro případ doručení jiným způsobem než do datové schránky žádnou sankci, natož sankci v podobě neúčinnosti doručení.

11. Podle osoby zúčastněné na řízení nebyl zvolený způsob doručování způsobilý poškodit zájmy či práva procesních stran. Stěžovatelé museli počítat i s možností jiného způsobu doručení než do datové schránky. Jelikož se stěžovatelé prokazatelně seznámili s obsahem předmětného rozhodnutí již při doručení poštou, nemohli předvídat následné doručování veřejnou datovou sítí a dovozovat tak počátek lhůty k podání žaloby od doručení do datové schránky. S ohledem na výše uvedené osoba zúčastněná na řízení uzavřela, že doručení napadeného rozhodnutí prostřednictvím provozovatele poštovních služeb nebylo nezákonné, naopak se jednalo o účinné doručení, a to bez ohledu na následné doručení písemnosti stejného obsahu do datové schránky.

V.

12. Nejvyšší správní soud posoudil důvodnost kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.).

13. Kasační stížnost není důvodná.

14. Ustanovení § 72 odst. 1 s. ř. s. spojuje počátek běhu lhůty pro podání žaloby s oznámením napadeného rozhodnutím – doručením jeho písemného vyhotovení nebo jiným zákonem stanoveným způsobem. Soudní řád správní nijak nevymezuje pojem oznámení rozhodnutí. Takové vymezení lze ovšem nalézt v § 72 odst. 1 správního řádu, který obdobně jako soudní řád správní spojuje oznámení rozhodnutí s doručením stejnopisu jeho písemného vyhotovení do vlastních rukou nebo s ústním vyhlášením.

Právní řád, založený na principech jednoty, racionality a vnitřní obsahové bezrozpornosti, s sebou nutně přináší příkaz stejného náhledu na srovnatelné právní instituty, byť upravené v rozdílných právních předpisech (rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 10. 2005, čj. 2 Afs 81/2004 - 54, č. 791/2006 Sb. NSS). V posuzované věci je tento požadavek zjevně veden i systematickým výkladem, neboť soudní řád správní, upravující postup správních soudů mj. při přezkumu správních rozhodnutích, navazuje na úpravu správního řádu. Nejvyšší správní soud proto neshledal v posuzované věci důvodu, aby vyložil oznámení napadeného rozhodnutí podle § 72 odst. 1 s. ř. s. odlišně od oznámení téhož rozhodnutí ve smyslu § 72 odst. 1 správního řádu.

15. Dále proto bylo nutné zabývat se doručením stejnopisu písemného vyhotovení napadeného rozhodnutí podle správního řádu. To je totiž podmínkou oznámení takového rozhodnutí a tedy i určující skutečností pro počítání lhůty k podání žaloby.

16. Z ustanovení § 19 odst. 1 a 2 správního řádu, stejně jako z § 17 odst. 1 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů, vyplývá povinnost správního orgánu doručovat písemnosti primárně prostřednictvím veřejné datové sítě do datové schránky. Žalovaný proto pochybil, doručoval-li zástupci žalobců, který měl aktivní datovou schránku, napadené rozhodnutí prostřednictvím provozovatele poštovních služeb.

17. Nerespektování zákonem stanovených pravidel pro doručování však nemůže mít vliv na účinnost takového doručení, pokud adresát písemnost převzal, a mohl se s jejím obsahem fakticky seznámit. Na straně jedné je totiž nutno trvat na tom, aby bylo řádně doručováno, neboť v opačném případě účastníci řízení mohou být výrazně dotčeni na svých právech (včetně přístupu k soudu), ale na druhé straně nelze přijmout formalistický přístup, je-li naplněna materiální funkce doručení, tj. seznámení se s obsahem písemnosti (v podrobnostech srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 12. 2010, čj. 1 As 90/2010 - 95, a v jeho rámci další citovanou judikaturu). Pokud tedy bylo rozhodnutí doručeno jiným nezpochybnitelným způsobem, např. prostřednictvím provozovatele poštovních služeb, nemohlo mít v posuzované věci pochybení žalovaného vliv na platnost doručení se všemi jeho účinky.

18. S ohledem na dříve nastíněnou souvislost mezi soudním řádem správním a správním řádem přitom Nejvyšší správní soud neshledal důvodu, aby se lišily účinky tohoto doručení, resp. oznámení, podle správního řádu (např. nabytí právní moci) a podle soudního řádu správního (počátek běhu lhůty pro podání žaloby). Tyto již nastalé účinky pak nebyly zpětně negovány ani tím, že žalovaný doručil zástupci stěžovatelů napadené rozhodnutí znovu, tentokrát již do datové schránky.

19. Nejvyšší správní soud na rozdíl od stěžovatelů neshledal, že by shora podaný výklad, opírající se i o předchozí judikaturu tohoto soudu, vedl v posuzované věci k extrémně nespravedlivému závěru.

20. Zástupce stěžovatelů napadené správní rozhodnutí dne 2. 6. 2010 skutečně převzal, což ostatně ani nezpochybnil (srov. § 20 odst. 6 správního řádu). Tento okamžik byl pak určující i pro počítání lhůty k podání žaloby. Nejvyšší správní soud pak souhlasil s

krajským soudem, že posledním dnem pro podání žaloby bylo pondělí 2. 8. 2010 a žaloba podaná dne 6. 8. 2010 byla opožděná.

21. Nejvyšší správní soud neshledal napadené usnesení krajského soudu nezákonným, proto kasační stížnost zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

22. Stěžovatelé neměli ve věci úspěch, nemají tedy právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 1 *a contrario* za použití § 120 s. ř. s.). Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo (§ 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.), soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť mu dle obsahu spisu žádné náklady řízení nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly. Osoby zúčastněné na řízení obecně nemají právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 5 za použití § 120 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 29. června 2011

JUDr. Jan Passer
předseda senátu